

## Ställningstagande

LUS är en intresseförening för organisationer som arbetar med lokalt ledd utveckling genom leadermetoden. Föreningen arbetar för att stärka och vidareutveckla leadermetoden.

LUS är en resurs för att föra fram och driva frågor gällande leadermetoden i ett nationellt och internationellt perspektiv och påverka organisationer, myndigheter och beslutande organ, samt genom att öka kunskapsutbytet mellan leaderorganisationerna.

Eftersom vi tror på leadermetoden i hela landet har vi 53 potentiella medlemmar. Under 2016 har vi haft 41 medlemmar, tendens stigande inför 2017.

Under 2016 har LUS fört flera dialogmöten med LLU-enheten på SJV runt genomförandet av Leadermetoden, vi har även träffat GD från SJV. Vi uppskattar att SJV tar sig tid att föra dialog och att SJV bemödar sig att lyssna på de problem som finns i systemet idag, både inom IT och administrativa regelverk, liksom inom regeltolkningsfrågor. Vi förstår att det finns begränsat med medel och resurser för att förändra systemet på ett sådant vis som LUS skulle önska att det fungerar. Vi tycker att vi hittat en bra form för förbättringsarbete där handläggare från LUS medlemsorganisationer och SJV möts och samtalar om hur systemet fungerar för oss och för SJV. För oss är målet att gemensamt hitta lösningar på hur systemet kan förbättras. Vi uppskattar att SJV som resultat av dessa möten utformat fler utbildningar, men vi är bekymrade över att de synpunkter vi i övrigt har, inte verkar landa in på ett sådant sätt som vi skulle önska, samt över kvalitén på utbildningarna. Därför tror vi att det är mycket viktigt att vi gemensamt fortsätter med våra förbättringsambitioner och vi hoppas att LUS och SJV gemensamt kan hitta lösningar för att underlätta systemet för de lokala initiativen.

Anledningen att vi tycker detta är så viktigt, är att vi ser att systemet idag försvårar och hindrar utvecklingen av leadermetoden i hela landet för de lokala initiativen. Leadermetoden hade under föregående programperiod utmärkta resultat, och LUS medlemmar vill fortsätta att bidra till detta.

Både LUS och våra kollegor runtom i EU har märkt av en skenande byråkrati i stödprogrammen. Därför har vi varit engagerade i föreningen ELARDs ställningstagande inför kommande programperiod - som bifogas. Vi hoppas att SJV och Sverige även fortsättningsvis kan ta ledningen i att förenkla genomförandet av leadermetoden, och stödja upp så att denna vision och deklARATION blir verklighet. Vi kommer även att lämna in ett remiss svar till Landsbygdskommitténs slutbetänkande och vi uppskattar mycket att vi äntligen tilläts ta denna roll av myndigheter och institutioner.

LUS vet att leaderområdena lokalt gör stora ansträngningar för att åstadkomma förenklingar där det går. LUS menar att det är av stor vikt att så sker även på vår nationella nivå, alltså SJV.

LUS uppfattar tyvärr inte den ambitionen av SJV idag inom några områden. Efter återkommande dialogmöten och engagemang i SJVs verksamheter som är relevanta för leadermetoden, skrivs dessa ställningstagande därför ner.

1. LUS anser det vara oacceptabelt med en väntetid på 90 dagar innan ärenden tilldelas handläggare, efter att ett ärende är LAG-klart. Detta är en fråga som måste lösas. Det är omöjligt att förklara detta för stödsökande på ett pedagogiskt sätt, utan att tappa trovärdighet, men ännu viktigare, utan att tappa engagemang lokalt. Målsättningen måste vara att beslut av SJV fattas inom 90 dagar från det att ett ärende är LAG-klart. Därför måste tilldelning av handläggare rimligen ske i början av dessa 90 dagar.
2. LUS anser det vara oacceptabelt att SJV ingriper i hur LUS medlemmars, alltså leaderföreningarnas ordförande ska tillsättas. LUS anser att denna extraregel från SJV helt ska upphävas. LUS anser att det strider mot god föreningssed och att det kommer farligt nära att inskränka föreningsfriheten. LUS anser inte att nyttan som SJV vill uppnå med dessa ingrepp i föreningarna står i proportion till skadan det kan innebära. Många föreningar har bildats med anledning av att leadermetoden blev en obligatorisk del av landsbygdsprogrammet. Det innebär inte att föreningarna är "skenföreningar", som inte kan tilltros makt att tillsätta sin egen ordförande, på årsmötet, som är föreningens högst beslutande organ.
3. LUS anser att det måste finnas en ambition från SJV och/eller näringsdepartement att finansiera LUS verksamhet då LUS redan har tagit över många av Landsbygdsnätverkets och samordningsgruppens uppgifter. Idag bärs organisationen huvudsakligen på ideell basis, bl.a. eftersom SJV lagt begränsningar på hur stor medlemsavgift man kan tänkas godta från leaderområdena, samt placerat kostnaden som indirekt. Varken departement eller myndighet har visat sig intresserade av hur denna fråga ska lösas vid de möten som hittills hållits i frågan. LUS styrelseledamöter kanaliserar alltså leadersveriges åsikter och håller samman föreningens verksamhet på ideell basis idag. Det borde finnas ett intresse av förvaltande myndighet att se till att det finns tillräckligt resurser för att denna möjlighet till förbättring av genomförande ska kunna realiseras. Många länders motsvarighet till LUS får stöd av sina nationella landsbygdsnätverk för att hålla samman föreningarna. Exempelvis nystartade BAG-LAG, från Tyskland har två heltidstjänster finansierade av nätverket. Vi tror att det skulle gynna alla om LUS som representant för den lokala nivån sågs som fullvärdig partner till den nationella nivån. SJV och LUS skulle då gemensamt kunna arbeta för förbättring av genomförandet, utbildningar om leadermetoden, i nätverkandet och erfarenhetsutbytet, dessutom på ett helt annat sätt om det avsattes resurser för ändamålet. Idag begränsas LUS av att de resurser som finns till lokalt ledd utveckling på nationell nivå används till frågor som inte nödvändigtvis prioriteras av leaderföreningarna, dvs. den lokala nivån. Med ökade resurser kunde LUS lägga mycket mer kraft på att tillsammans med SJV förbättra genomförandet. Vi menar att medlen finns, och skulle uppskatta en nystart på dessa samtal där framförallt SJV och Landsbygdsnätverk (och vid behov andra berörda) gemensamt med oss söker lösningar på finansieringsfrågan av LUS.

Vi hoppas att dessa tre åsikter kan bemötas på ett trovärdigare sätt genom att vi lyfter dem på detta vis.

Samtidigt kommer vi att fortsätta arbeta för den vision vi gemensamt med ELARD arbetat fram:

### LEADER/CLLD VISION 2027

2027 är LEADER en oberoende, pålitlig, kreativ, välkänd, lösningsorienterad rörelse som baseras på lokalt ägandeskap med målet att uppnå smarta, levande landsbygdssamhällen inriktade på sina medlemmars behov. LEADER är synligare och arbetar från människa till människa. Lokala aktionsgrupper (LAG) är grunden i den regionala utvecklingen. LAG arbetar enligt Leadermetoden och har stöd, respekt, flexibilitet och tillit på regional, nationell och europeisk nivå. Den ömsesidiga förståelsen av Leaders sju principer sammankopplar alla nivåer och aktörer. Lokala utvecklingsstrategier baseras på de reella behov som boende och verksamma på landsbygden lyfter fram och genomförs av verkligt självstyrande LAG-grupper. Det finns ett starkt förtroende mellan berörda parter genom hela leveranskedjan. De lokala aktionsgrupperna har kapacitet att involvera passiva aktörer inom sina territorier och mäta mervärdet av sitt arbete både vad gäller kvalitativa och kvantitativa indikatorer. Medlemsstaterna/regionerna har möjlighet att utforma en enda LLU finansieringskälla från olika Europeiska struktur- och investeringsfonder (ESIFs) och genom ett samordnande organ (förvaltningsmyndighet) enligt enhetligt uppsatta regler på EU-nivå. LAG-grupperna har multifinansierade, harmoniserade strategier för samarbete över gränserna i Europa och med tredjeländer som ett effektivt verktyg för utveckling av landsbygden.

Förutom ovanstående ser vi det som en självklarhet att en målsättning för Sverige måste vara att hela Sverige har möjlighet att arbeta med leadermetoden!

Vi hoppas att näringsdepartement, Jordbruksverket och andra berörda myndigheter delar denna vision och vill vara våra partner på vägen dit.

Med vänliga hälsningar,  
LUS styrelse

För frågor:  
Anders Johansson, ordförande  
Telefon: 070-235 94 98  
Mail: [anders@coompanion.se](mailto:anders@coompanion.se)